

**Témy dizertačných prác pre uchádzačov o doktorandské štúdium
pre ak. rok 2024/2025 v študijnom programe financie**

(skratka dF_21 – denná forma, dFe_21 – externá forma)

Témy sú zoradené podľa priezviska školiteľa

doc. Ing. Martin Alexy, PhD.	Dopad zmien suverénneho ratingu na cenu dlhu krajín EÚ počas pandémie COVID-19	denná forma, externá forma	Katedra financií
anotácia	Dôležitosť suverénnych ratingov vydávaných ratingovými agentúrami je zrejmá z ich silného vplyvu na finančné trhy (Bruner a Abdelal 2005). Existuje dlhý zoznam akademickej literatúry, ktorá skúma determinanty suverénnych ratingov, ako aj spreadov výnosov štátnych dlhopisov (Cantor a Packer 1996, Hill a kol. 2010, Afonso a kol. 2015, Choy a kol. 2021). Dôležitou otázkou je, či zmeny suverénnych ratingov systematicky poskytujú trhom nové informácie o pravdepodobnosti zlyhania štátu a ako na to reaguje oceňovanie rizika zadlženosti štátov. Cieľom dizertačnej práce je posúdiť vplyv zmien suverénneho ratingu na štátne dlhopisy a na oceňovanie swapov úverového zlyhania ako reprezentantov posúdenia nákladov štátneho dlhu najmä v čase pandémie COVID-19.		
doc. Ing. Martin Alexy, PhD.	Typológia zlyhaných firiem na Slovensku	denná forma, externá forma	Katedra financií
anotácia	Typické modely predikcie zlyhania firiem počínajúc od Altmanovho Z-skóre (Altman, 1968) poskytujú pravdepodobnosť zlyhania, nie však hlbší náhľad do procesov, akým dochádza k zlyhaniu. Okrem toho Shumway (2001) ukázal, že pri modelovaní zlyhania treba brať do úvahy nielen posledné dostupné údaje, ale aj predchádzajúce. Toto naznačuje, že zlyhaniu firmy predchádza špecifický dynamický proces. Argenti (1976) opísal tri špecifické trajektórie vedúce k zlyhaniu na základe svojich expertných skúseností, kým napríklad du Jardim (2015, 2017) ponúkol spôsob, ako odhaliť špecifické procesy zlyhania empiricky. Úlohou dizertačnej práce bude pomocou vhodnej metodológie nájsť a popísať hlavné profily zlyhaných firiem na Slovensku.		
doc. Ing. Peter Árendáš, PhD.	The Efficiency of Value Investing Under Different Market Conditions	denná forma	Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
anotácia	The value investing, „invented“ by Benjamin Graham and popularized by Warren Buffett, remains one of the main investing approaches also in the 21st century. However, given the revolutionary technological changes in financial markets over the last two decades, questions regarding its efficiency have arisen. This dissertation thesis focuses on the main tools of value investing, such as the P/E, P/B, P/FCF ratios, etc. It evaluates their efficiency in various combinations, as a part of a value investing strategy. It is possible to assume, that not all of the numerous indicators used in value investing are equally efficient under different market conditions and for different stock market segments. Therefore, numerous investment strategies focused on different time periods and different stock market segments are investigated.		
doc. Ing. Peter Árendáš, PhD.	The cascading effect in cryptocurrency markets	denná forma	Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
anotácia	The cryptocurrency market is typical for high volatility and sharp price fluctuations. This market is also characterized by its specific structure, dominated by Bitcoin and Ethereum, when movements in these markets cascade to the markets of hundreds of smaller currencies and NFTs. This dissertation thesis analyses the relationship between Bitcoin and the rest of the cryptocurrency market, with an emphasis on the impact of the Bitcoin price cycle on the prices and liquidity of other cryptocurrencies and NFTs, and the internal structure of these markets. It is also important to analyse the extent and time lags in the reactions of other currencies and NFTs to developments in the Bitcoin market, as well as the mechanisms of the transmission of price information between individual markets.		
doc. Ing. Peter Árendáš, PhD.	Opčné stratégie v prostredí meniacich sa úrokových sadzieb	denná forma	Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
anotácia	Opcie patria medzi obľúbené investičné nástroje, pričom s rozvojom informačných technológií a rozširovaním dostupnosti investičných služieb sa čoraz častejšie dostávajú tiež do portfólií drobných retailových investorov. Samotný Black-Scholesov model oceňovania opcií predpokladá fixné úrokové sadzby počas celej doby držania danej opcie, čo je však v praxi, najmä z pohľadu dlhodobějších investorov, nereálne. Na oceňovanie finančných derivátov v prostredí meniacich sa úrokových sadzieb existuje viacero metód, napríklad Hestonov model, Vašíčkov model, alebo Hull-White model. Táto dizertačná práca sa venuje nielen oceňovaniu opcií v prostredí meniacich sa úrokových sadzieb, ale najmä efektívnosti opčných investičných stratégií v tomto prostredí, so snahou identifikovať najoptimálnejšie alternatívy z pohľadu investora, pri rôznych trhových nastaveniach.		
doc. Ing. Katarína Belanová, PhD.	Spoločenská zodpovednosť ako predpoklad prosperity podnikov	denná forma, externá forma	Katedra financií
anotácia	Podnik, ktorý je v súčasnosti orientovaný výhradne na dosahovanie zisku, si už len ťažko vybuduje stabilné postavenie na trhu. Predpokladom prosperity podnikov sa stáva spoločenská zodpovednosť. Spoločensky zodpovedná firma (SZF) nemá za cieľ len maximalizáciu zisku, ale jej ciele vychádzajú z potrieb vnútorného a vonkajšieho prostredia a zahŕňajú aj sociálne a environmentálne aspekty jej činnosti. Ciele takejto organizácie sa od krátkodobých posúvajú skôr k dlhodobým cieľom, ktoré prispievajú k schopnosti dlhodobo vytvárať zisk a trvalo udržateľnému rozvoju celej spoločnosti. Byť zodpovednou firmou je dnes povinnosť, zároveň i veľký záväzok. Najmä v minulosti bola spoločenská zodpovednosť v podnikoch vnímaná ako percento zo zisku alebo tržieb, ktoré sa patrí použiť na verejnoprospešné aktivity, ako náklad, ktorý je dobré obetovať, keďže tak robia aj ostatné organizácie a patrí to k akémusi firemnému bontónu. SZF pritom predstavuje množstvo príležitostí, ktoré už mnohé organizácie identifikovali a pochopili, že spoločenská zodpovednosť môže prispieť k lepším výsledkom organizácie. Identifikácia prínosov je veľmi dôležitá pre všetky skupiny podporujúce SZF. Zavádzanie SZF totiž musí byť pre organizáciu zmysluplné aj z finančného hľadiska. Bez splnenia tohto základného predpokladu nebude mať SZF v organizácii nikdy dostatočnú podporu na to, aby sa mohlo stať súčasťou firemnej stratégie a aby boli zavádzané konkrétne opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov.		

doc. Ing. Katarína Belanová, PhD.	Súčasnosť a budúcnosť financovania a rozvoja zdravotníctva v SR	denná forma, externá forma	Katedra financií
anotácia	Na objem peňazí v zdravotníctve sú rôzne názory. Niektorí tvrdia, že ich je málo a je potrebné dostať do zdravotníctva viac peňazí, iní, že je ich dost, len sú nesprávne či už prerozdelené alebo nesprávne mierané. Predmetom práce je zhodnotiť financovanie tohto odvetvia národného hospodárstva, uviesť jeho špecifiká. Na vzorke vybraných krajín sa porovnáva efektívnosť liečby a uplatňovaný systém financovania zdravotnej starostlivosti. Zisťuje sa korelácia medzi konkrétnym typom systému financovania a úspešnosťou liečby, resp. úmrtnosťou na vybrané ochorenia. Práca podáva vývoj a charakterizuje efektívnosť alokácie finančných prostriedkov napríklad z plánu obnovy, eurofondov, PPP projektov. Následne špecifikuje opatrenia pre zlepšenie súčasného stavu.		

doc. Ing. Katarína Belanová, PhD.	Využitie umelej inteligencie pri prechode firmy do digitálnej éry	denná forma, externá forma	Katedra financií
anotácia	Nástup umelej inteligencie je jednou z najväčších zmien a predstavuje obrovskú zmenu aj pre samotné podniky. Podľa predpovedí mnohých poradenských spoločností (napr. McKinsey, 2023; Goldman Sachs, 2023; PWC, 2018 a iné) umelá inteligencia, podobne ako všetky predchádzajúce technologické pokroky, povedie k prudkému nárastu produktivity práce. Navyše, z dôvodu starnúcej populácie budú na Slovensku technologické inovácie, ako aj využitie umelej inteligencie, úplne nevyhnutné pre ďalší ekonomický rast. Podniky už nemôžu vnímať umelú inteligenciu ako hrozbu, ale ako obrovskú príležitosť. Snáď najhmatateľnejším príkladom jej využitia je nástroj Chat GPT. Potenciál jej využitia vo firmách je omnoho širší.		

doc. Ing. Zuzana Brokešová, PhD.	Peer effect and insurance demand	denná forma, externá forma	Katedra poisťovníctva
anotácia	The peer effect represents the various ways in which individual behaviours and attitudes can be influenced by friends, acquaintances and the wider social environment. Previous literature supports the role of the peer effect in various economic and financial decisions (e.g., Bursztyn et al., 2014; Lieber & Skimmyhorn, 2018; Das & Banerjee, 20-23; Ng & Wu, 2010). In the case of insurance decisions, the peer effect could also be related to one's own or others' loss experience by observation that others' (non)-losses may influence one's willingness to take out insurance, as well as that an individual may be influenced by others' insurance decisions (Krawczyk, Trautmann & van de Kuilen, 2020). There are several unanswered questions in the literature that the dissertation seeks to address. How is one's own experience weighted against that of others? How close does the relationship have to be to affect the choice of insurance? Which type of insurance is more affected? The main aim of the dissertations is to test the impact of the peer effect on insurance demand and to identify related factors. Experimental research is the main research method in these theses. The results could help policy makers and insurance companies to design interventions aimed at promoting informed choice and increasing insurance literacy.		

doc. Ing. Zuzana Brokešová, PhD.	Framing effect and financial decisions	denná forma, externá forma	Katedra poisťovníctva
anotácia	Framing effect, or framing bias, is the tendency of individuals to make decisions based on the context in which a choice is presented (or framed). Examples of framing bias include the way information is presented, either in a positive or negative way. This could include other aspects of the presentation of information (plain text, tables and graphs, etc.) or the way in which information is disseminated. Framing bias also includes a subcategorical phenomenon known as narrow framing, which occurs when people focus too narrowly on one or two aspects of a decision to the exclusion of other important aspects such as the overall portfolio. Previous literature supports the empirical evidence for the role of framing bias in financial decisions (Burkovskaya, Teperski & Atalay, 2022 for insurance decisions; Thorp et al., 2023 for mortgage decisions; Kumar & Lim, 2008 for investment decisions; Bockweg et al., 2018 for pension decisions, etc.). The main objective of the dissertations is to identify factors that strengthen or weaken the framing effect in financial decisions, and to measure the consequences of framing on financial decisions (welfare gains or losses). Related factors that are of main interest are the level of financial literacy, cognitive ability, risk tolerance, socio-economic factors and others. Economic experiments are the main research method in this thesis. The results may be of interest to policy makers in consumer protection. In consumer protection, different forms of financial product information are used to ensure that important information about the financial product is provided to the customer and is comparable. Identification of the role of framing and related factors could help increase this aim.		

prof. Ing. Eva Horvátová, CSc.	Indikátory systémového rizika v podmienkach bankového sektora eurozóny	denná forma	Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
anotácia	Identifikácia systémového rizika vychádza z dokumentov medzinárodných finančných inštitúcií a relevantnej vedeckej literatúry. Prvým predpokladom výskumu bude identifikácia kritických oblastí vo finančnom systéme, ktoré vyvolávajú nestabilitu ako referenčný rámec o najpravdepodobnejších negatívnych účinkoch finančného šoku. Keďže makroekonomická situácia v jednotlivých krajinách je odlišná, je potrebné vyhodnotiť zraniteľnosť v konkrétnej krajine. Finančná zraniteľnosť a jej faktory sú „country level problem“, čo sa týka spustenia nerovnováhy. Táto má aj medzinárodný dopad prostredníctvom finančnej nákazy. Finančné nerovnováhy v podobe bankovej, dlhovej, finančnej alebo hospodárskej krízy majú tendenciu migrovať medzi uvedenými typmi kríz navzájom, keď banková alebo dlhová kríza môže spustiť finančnú krízu, a to aj medzinárodného alebo globálneho charakteru. Výskum systémového rizika bude testovať predikčné schopnosti viacerých analytických postupov (Bayesiánsky model, logistická regresia, Markovov prepínací model). Analýza bude obsahovať indikátory reprezentujúce potenciálnu možnosť šírenia finančnej nákazy (contagion).		

doc. Ing. Jana Kotlebová, PhD.	Vplyv inflácie na investičné rozhodnutia rôznych príjmových skupín domácností v krajinách eurozóny	denná forma	Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
anotácia	Dôsledkom inflácie dochádza k znehodnoteniu peňazí a tým aj k zníženiu ich kúpnej sily. Tvorba úspor pri negatívnej reálnej úrokovej sadzbe je neefektívna. Preferencia spotreby pred úsporami nerieši problémy s dostatočnosťou príjmu do budúcnosti. Potrebné sú investičné rozhodnutia, ktoré potenciálnu stratu reálneho príjmu nahradia. V eurozóne je prítomná heterogenita v príjme domácností nielen medzi jednotlivými členskými krajinami ale aj vnútri daných ekonomík. Okrem skúmania investičných preferencií v časoch inflácie, práca prinesie detailnú analýzu hĺbky príjmových nerovností domácností medzi a vnútri jednotlivých ekonomík a detekuje tým najviac zraniteľnú skupinu nízkopríjmových domácností, ktoré môžu spomaliť proces ekonomického oživenia. Tieto zistenia môžu byť nápomocné pri rozhodnutiach nielen menových autorít ale aj pre tvorcov hospodárskej politiky.		

doc. Ing. Jana Kotlebová, PhD.	Vplyv menovej a fiškálnej politiky na príjmové nerovnosti v eurozóne	denná forma	Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
anotácia	Prehľbovanie ekonomickej integrácie v eurozóne si vyžaduje eliminovanie ekonomických nerovností. Skutočnosť, že v eurozóne je prítomná vysoká miera heterogenity je evidentné. Práca sa bude venovať dvom politikám – na jednej strane – jednotnej menovej politike, ktorá je prijímaná na úrovni Eurosystému a na druhej strane fiškálnym politikám, ktoré sú v gescii národných vlád. Koordinácia týchto dvoch druhov politik je nevyhnutná aj vzhľadom na rôzne nástroje, náklady ako aj časové oneskorenia ich vplyvu. Práca sa bude orientovať hlavne na distribučné efekty menovej a fiškálnej politiky s vplyvom na ekonomické nerovnosti. Pokiaľ sú v ekonomike zjavné nerovnosti a menová politika spolu s fiškálnou politikou ich navyše prehľbuje, môže to mať dopad na diferencovaný vývoj nielen v rámci individuálneho ekonomického sektora, ale môže to prehľbiť aj heterogenitu vývoja na regionálnej alebo medzinárodnej úrovni. Máme tým na mysli zaostávanie určitých regiónov v rámci jednej krajiny v porovnaní s napredovaním iného regiónu alebo tento problém môže prehľbovať disparitu vo vývoji jednotlivých ekonomík vnútri únie resp. globálnej ekonomiky.		

doc. Ing. Jana Kotlebová, PhD.	Digitálna a finančná gramotnosť domácností ako faktory cenovej a finančnej stability v eurozóne	denná forma	Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
anotácia	Vplyvom finančných inovácií a digitalizácie dochádza k zmene v ekosystéme. Technologické výzvy si vyžadujú eliminovať riziká a odolávať konkurencii v rozmáhajúcom sa finančnom priemysle. Pre zachovanie ekonomickej integrity a stability je nevyhnutné zvýšiť finančnú inklúziu. Bariéry v podobe nedostatočnej finančnej a digitálnej gramotnosti môžu ohroziť tak finančnú ako aj cenovú stabilitu. Vplývajú nielen na samotného investora (spotrebiteľa) ale aj na finančných sprostredkovateľov (vrátane finančných inštitúcií) a ekonomiku ako celok. Spustenie digitálnej meny centrálnou bankou môže existujúce riziká prehľbiť. Zmena finančnej infraštruktúry, zmeny vo finančnom správaní sa ekonomických subjektov, nové peňažné toky, budú formovať zvýšené nároky na rozhodnutia v menovej politike pre zachovanie ekonomickej dynamiky a udržanie cenovej a finančnej stability. Práca pokryje spomenuté aspekty procesu inovácií so zreteľom na určenie podmienok a postupov, ktoré umožnia na nich rýchlu adaptáciu a využitie príležitostí pre posun k udržateľnému rastu.		

doc. Ing. Jana Kušnírová, PhD.	Vplyv bankového odvodu na hospodárenie bánk na Slovensku a v Európskej únii	denná forma	Katedra financií
anotácia	Bankový sektor počas globálnej finančnej krízy utrpel vysoké finančné straty a jeho ochrana a stabilizácia si vyžiadali miliardy eur zo štátnych rozpočtov krajín. Mnohé európske krajiny preto zaviedli bankové odvody za účelom kompenzácie súčasných ako aj budúcich výdavkov súvisiacich s jeho záchranou. Hlavným cieľom dizertačnej práce je identifikovať a kvantifikovať vplyv bankového odvodu na vybrané finančné ukazovatele bánk na Slovensku a v Európskej únii. Práca sa zameria na skúmanie dôvodov a typ zavedených odvodov v európskych krajinách, nakoľko mnohí odborníci sa zhodujú, že bankový odvod predstavuje dodatočné zdanenie bankového sektora. Je tiež nevyhnutné identifikovať vplyv bankových odvodov na jednotlivé položky súvahy banky. Súčasťou výskumu bude tiež skúmanie vplyvu bankového odvodu na vybrané aspekty v slovenskej ekonomike. Napríklad poskytovanie úverov, úrokové sadzby a výšku vkladov. Nezanedbateľnou oblasťou výskumu je tiež vplyv bankového odvodu na rizikovosť bánk a morálny hazard.		

doc. Ing. Tomáš Ondruška, PhD.	Heuristiky a skreslenia v rozhodovaní sa o kúpe poisťnej ochrany	denná forma	Katedra poisťovníctva
anotácia	Dizertačná práca poukazuje na to, ako psychologické faktory, ako je napríklad nadmerná sebadôvera, zotrvanie pri status quo, averzia k strate a iné efekty, ovplyvňujú vnímanie rizika a správanie jednotlivcov a domácností pri nákupe poistenia. Rozhodnutia o poistení nemožno stotožňovať so spôsobom, akým jednotlivci robia iné finančné rozhodnutia (Einav et al., 2012). Realizáciou ekonomickeho experimentu alebo analýzou údajov o správaní má práca poukázať na základné mechanizmy, prostredníctvom ktorých vybrané heuristiky a skreslenia pôsobia v procese rozhodovania sa jednotlivcov a domácností o poistení. Okrem toho sa práca bude zaoberať dôsledkami týchto heuristik a skreslení pre poisťovateľov, poistených a regulačné orgány so zameraním na rozvoj poznatkov, ktoré môžu poskytnúť efektívnejšie stratégie komunikácie o rizikách, dizajn produktov a opatrenia na ochranu spotrebiteľa v rámci poisťovníctva. Prostredníctvom multidisciplinárneho prístupu vychádzajúceho zo štúdií psychológie, ekonómie a poisťovníctva je motiváciou na tento výskum prispieť k hlbšiemu pochopeniu ľudského správania pri rozhodovaní o poistení a poskytnúť praktické odporúčania na zvýšenie blahobytu spotrebiteľov a efektívnosti poisťného trhu.		

doc. Ing. Tomáš Ondruška, PhD.	Zmeny v potrebách domácností v kontexte finančného zabezpečenia ich rizík	denná forma	Katedra poisťovníctva
anotácia	Ekonomická situácia domácností sa mení v priebehu celého životného cyklu, na čo by mali reflektovať aj stratégie zabezpečenia negatívnych dosahov rôznych rizík. Finančné rozhodnutia domácností sa tvoria za prítomnosti rizika, čo ich realizáciu značne komplikuje. V rámci riadenia rizík domácností a ich finančného zabezpečenia je tak neustále potrebné vytvárať a prehodnocovať rozhodnutia o kúpe poistenia, tvorbe úspor, investovaní a spotrebe. Teória rozhodovania, ktorá ponúka rámec na analýzu normatívneho a deskriptívneho rozhodovania v podmienkach rizika, predpokladá, že ochota jednotlivcov podstupovať riziko ovplyvňuje aj ich aktuálna fáza v rámci životného cyklu rodiny resp. zmeny v štruktúre domácnosti. Cieľom dizertačnej práce je zhodnotenie vplyvu zmien v životnom cykle domácností na ochotu jednotlivcov podstupovať riziká a riadiť ich prostredníctvom rôznych nástrojov financovania negatívnych následkov rizík.		

doc. Ing. Tomáš Ondruška, PhD.	Stratégie riadenia rizík spotrebiteľov zamerané na prispôsobenie sa zmenám klimatických podmienok	denná forma	Katedra poisťovníctva
anotácia	Dizertačná práca skúma, ako jednotlivci a domácnosti reflektujú vo svojom riadení rizík na klimatické zmeny a či sa ich riadenie rizík dostatočne adaptuje na zmeny v povahe rizík v súvislosti s meniacimi sa klimatickými podmienkami. V poisťnej ekonómii sa neustále zdôrazňuje nedostatočné poistenie rizík, ktoré môžu spôsobiť vysoké potenciálne škody (Kunreuther et al., 2013). Nedostatočné poisťné krytie vytvára celospoločenský problém, keďže značné straty každoročne postihujú ľudstvo v podobe prírodných katastrof, civilizačných chorôb extrémnych vplyvov počasia, nedostatku vody a ďalších negatívnych prejavov rizík, ktorých efekt ešte umocňujú klimatické zmeny (Heger et al., 2008). Cieľom dizertačnej práce je vyhodnotiť, či kupujúci poistenia v rozhodnutiach o riadení rizík zohľadňujú klimatické zmeny a či ich stratégie riadenia rizík sú adaptované na klimatické zmeny. Práca sa tiež zameria na posúdenie účinnosti rôznych adaptačných opatrení pri zvyšovaní odolnosti jednotlivcov a domácností spôsobené zmenou klímy. Prostredníctvom tohto prístupu zameraného na stranu dopytu po poisťnom krytí má výskum poskytnúť cenné poznatky pre kupujúcich poistenia, ktorí sa orientujú v zložitých a meniacich sa klimatických rizikách, a umožniť im prijímať informované rozhodnutia o zmierňovaní rizík a finančnom krytí ich negatívnych následkov.		

prof. Ing. Erika Pastoráková, PhD.	Prínos verejno-súkromných partnerstiev v oblasti zdieľania a prenosu rizík pre krytie identifikovaných medzier v poisťnej ochrane	denná forma, externá forma	Katedra poisťovníctva
anotácia	Subjekty ponuky na poisťných trhoch už dlhodobo konštatujú existenciu značných medzier v ochrane, a to celosvetovo. Ide najmä o oblasť dôchodkov, krytie kybernetických rizík a tiež katastrofických rizík. Je zrejmé, že tieto obrovské rozsahy krytia nie je možné ponechať na súkromnom poistení, ale je potrebné budovať verejno-súkromné partnerstvá. Súčasne metódy a mechanizmy prenosu rizík vo verejnom sektore zahŕňajú spravidla systémy sociálneho zabezpečenia, pomoc verejnosti pri katastrofách a tiež ako pôsobenie v pozícii „pomoci poslednej inštancie“. Táto úroveň zdieľania rizík sa však ukazuje ako nedostatočná, a to tak čo do rozsahu a tiež z pohľadu efektívnosti tohto spôsobu zdieľania resp. prenosu rizík. Súkromné poisťovne by mohli byť pre tento sektor prínosom, a to najmä vďaka ich skúsenostiam z oblasti predchádzania, zmierňovania a riadenia rizík. Súkromní poskytovatelia poistenia by mohli spolupracovať aj s tvorcami politik na poskytovaní verejno-súkromných partnerstiev prenosu rizika, ktoré môžu podnietiť inovácie v produktoch a distribúcii s cieľom rozšíriť dosah poisťnej ochrany. Priestor na spoluprácu vzniká aj v dôsledku súčasnej potravinovej neistoty a nerovností spôsobených pandémiou COVID 19, ako aj v dôsledku deglobalizácie a zmeny klímy. Doktorandská práca sa zameriava na vznik nových druhov rizík, resp. nerovností v spoločnosti, ktoré by mohli byť riešené formou spolupráce verejného a súkromného sektora v oblasti zdieľania rizík a zmiernenia príjmových nerovností v spoločnosti.		

prof. Ing. Erika Pastoráková, PhD.	Dopady európskej a slovenskej regulácie na poisťný trh	denná forma, externá forma	Katedra poisťovníctva
anotácia	Podnikanie v oblasti poisťovníctva je vo významnej miere regulované, a to tak z dôvodu obmedzovania rizík spojených s podnikaním na poisťnom trhu, ako aj obmedzovania možností zneužívania trhu a tiež v snahe zabezpečenia transparentného trhu (Zweifel, P. – Eisen, R., 2012). Vybrané regulačné opatrenia sú však natolko zafazujúce pre poisťovne samotné, že vyvstáva otázka, či v prílišnej miere neobmedzujú hospodársku súťaž a či poisťovníam nevznikajú vysoké dodatočné náklady nadväznosti na potrebu implementovania a dodržiavania regulačných opatrení. Na druhej strane majú poisťovne a poskytovatelia poistenia dostupné veľké množstvo dát o svojich klientoch, čo potenciálne môže znamenať riziko úniku citlivých informácií a ich prípadného zneužitia. Práca sleduje aj vývoj konkurencie na poisťných trhoch, kde v ostatných rokoch zaznamenávame viacero fúzií a akvizícií. V SR sa k tomu pridáva aj rušenie centrálnych poisťovní na území Slovenska, a to ako dôsledok povinností kladených na ne v podmienkach SR. Doktorandská práca hodnotí doterajší vývoj regulácie na poisťnom trhu a predikuje perspektívy ďalšieho vývoja, a to aj vzhľadom na prebiehajúce procesy digitalizácie a pribúdajúcich kybernetických a ďalších druhov rizík. Práca sa tiež venuje novým metódam v oblasti regulácie, napr. aj v podobe samoregulácie poisťovní, ktorá by mohla byť vo vybraných prípadoch efektívnejšia, a to tak z pohľadu regulátora, ako aj klienta a tiež aj samotnej poisťovne.		

prof. Ing. Erika Pastoráková, PhD.	Prenos rizika prostredníctvom vzájomnostného poistenia a možnosti jeho využitia v podmienkach SR	denná forma, externá forma	Katedra poisťovníctva
anotácia	Moderné poistenie v podobe ako ho poznáme dnes sa vyvinulo z princípov vzájomnostného poistenia, v ktorých neboli poistení a poisťovatelia odlišiteľní. V súčasnosti zaznamenávame významný rozmach tejto formy poisťovania vo vybraných krajinách, k čomu dopomohla aj nedávna finančná kríza, počas ktorej hľadali spotrebitelia nové spôsoby krytia rizík. Podiel spoločností pracujúcich na princípe vzájomnosti na svetovom poisťnom trhu sa zvýšil z približne 24 % v roku 2007 na viac ako 26 % v roku 2014 (Sigma, 2016) a postupne ďalej rastie. K ich ďalšiemu rozmachu by mohli prispieť prebiehajúce technologické zmeny, ktoré zásadne menia konkurenčné prostredie na poisťných trhoch. Najmarkantnejší je rozvoj peer-to-peer (P2P) poisťovacích platforiem, ktoré umožňujú jednotlivcom zdieľať riziká medzi sebou. Jedná sa však spravidla o malé riziká zdieľané v malých skupinách, ich výhodou je však adresnejšie poistné krytie aj pre osoby s nízkymi príjmami. Nové technológie, napr. Blockchain, by však mohli zlepšiť škálovateľnosť rizík, čím by umožnili vzájomnostným poisťovníam pokrývať ďalšie segmenty na poisťných trhoch. Aj intenzívnejšie využívanie sociálnych médií napomáha lepšiemu porozumeniu potrebám a preferenciám zákazníkov, čo je pre vzájomnostné spoločnosti charakteristické vo väčšej miere, ako pre moderné poisťovacie spoločnosti. Doktorandská práca sa preto zameriava a preskúma možnosti, ktoré princípy vzájomnostného poistenia ponúkajú pre modernú spoločnosť v kontexte prebiehajúcich technologických zmien.		

doc. Ing. Jana Péliová, PhD.	Bidding Behavior in Digital Asset Auctions: Exploring the Impact of Personality Traits and Behavioral Characteristics on Strategies, Outcomes, and Market Dynamics	denná forma	Katedra financií
anotácia	This study aims to investigate the role of individual personality traits and behavioral characteristics in shaping bidding strategies and outcomes in auctions of digital assets. By examining how factors such as risk preferences, impulsivity, and decision-making biases influence bidder behavior within the digital asset marketplace, this research seeks to elucidate the mechanisms driving auction dynamics and market efficiency in the context of digital asset trading. The findings of this study have implications for understanding bidder behavior, enhancing auction design, and optimizing market performance in the rapidly evolving landscape of digital asset markets.		

doc. Ing. Jana Péliová, PhD.	Vplyv behaviorálnych skreslení na investovanie v období finančnej bubliny umelej inteligencie (AI)	denná forma	Katedra financií
anotácia	Správanie investorov počas transformačného technologického pokroku často odráža historické vzorce iracionálneho nadšenia, ktoré viedlo k špekulatívnym bublinám na finančných trhoch. Príkladom tohto javu je napríklad bublina dot-com z konca 90. rokov (Shiller, 2005). Na tomto pozadí vzostup umelej inteligencie (AI) v roku 2022 urýchlil vznik toho, čo vedci nazývajú "bublina AI" (Cecconi, Bernhoffer a Vincenzo, 2023). Na pochopenie dynamiky poháňajúcej túto súčasnú bublinu sa v tejto dizertačnej práci využívajú kvantitatívne ekonometrické metódy, najmä regresné modely, na skúmanie vplyvu behaviorálnych skreslení na tvorbu cien. Analýzou vzájomného pôsobenia exogénnych premenných, ako sú nálady investorov a trhové podmienky, a endogénnych premenných, ako sú ceny akcií, sa tento výskum zameriava na poskytnutie poznatkov o úlohe ľudskej psychológie pri formovaní finančného prostredia poháňaného umelou inteligenciou. V konečnom dôsledku táto práca prispieva k narastajúcemu množstvu literatúry o behaviorálnych financiách a osvetľuje zložitosť investičného rozhodovania v podmienkach technologických disruptíí.		

Dr. h. c. prof. Ing. Rudolf Sivák, PhD.	Kvalitatívne a kvantitatívne prístupy k meraniu rizika likvidity	denná forma, externá forma	Katedra financií
anotácia	Nedávne šoky na finančných trhoch podnietili diskusiu na tému merania rizika likvidity a stratégie riadenia rizika likvidity, za účelom zmierniť dopady na výkonnosť finančných inštitúcií, hlavne bánk, ktoré sú najdôležitejšími účastníkmi na trhu financovania. Táto téma trvale vyvoláva diskusiu vo vedeckých a odborných kruhoch a je vhodné ju z hľadiska budúcnosti riešiť. Dizertačná práca bude zameraná na analýzu rôznych prístupov k meraniu rizika likvidity, na vyhodnotenie či existuje vzťah medzi riadením rizika likvidity a finančnou výkonnosťou, so zameraním na obdobie rokov 2005-2022.		

doc. Ing. Juraj Válek, PhD.	Efektívnosť ekonomických opatrení na ochranu vody	denná forma	Katedra financií
anotácia	<p>Voda má zásadný význam pre všetky ľudské činnosti, pre všetky zložky Zelenej dohody EÚ a pre viaceré ciele trvalo udržateľného rozvoja OSN. Je potrebné do budúcnosti ochraňovať vodu rôznymi opatreniami, ako napríklad limitmi spotreby vody v domácnostiach, vyšším zdanením prístupu k vode, zákazom poľnohospodárskeho využívania určitých zdrojov vody, zvýšením a sprísnením kontroly typov a počtu lodí, ktoré sa môžu plaviť po moriach, riekach a kanáloch. Pri ktorých prím by mali hrať ekonomické nástroje. Aké by ale boli dopady takýchto opatrení? Nepredraží sa nimi jej používanie na toľko že sa ohrozi jej dostupnosť? Nepredraží sa spôsob vodnej prepravy a tým aj komodít, ktoré sú v dnešnom globálnom svete prepravované z jedného kontinentu na druhý? V súčasnosti nastavený systém emisných povoleniek pri obchodovaní s uhlíkom sa môže stať inšpiráciou pre efektívnejšie využívanie vodných zdrojov, prostredníctvom vydávanie povoleniek na použitie vody.</p> <p>Výskum je inšpirovaný vedeckým výskumom uskutočňovaným v projekte Water4All, ktorej cieľom je umožniť dlhodobú bezpečnosť vody pre všetkých podporou systémovej transformácie a zmeny v rámci celého výskumno-vodohospodárskeho inovačného potrubia a podporovaním prepojenia vlastníkov problémov a poskytovateľov riešení. Vďaka všeobecnej globalizácii je v popredí aj globalizácia systému sledovania a manažmentu zdrojov planéty tzv. zdrojová ekonomika. (OECD, 2006) Je nevyhnutná starostlivosť o priehrady, čo dokumentujú aj štúdie, ktoré upozorňujú na rastúci problém zanášania vodných priehrad naplaveninami, najmä bahnom, čím výrazne znižujú objem zadržanej vody. (Perera, D.; Williams, S.; Smakhtin, V. 2023.) Taktiež starne infraštruktúra na jej skladovanie. (Perera, D.; Smakhtin, V.; Williams, S.; North, T.; Curry, A. 2021.) V dôsledku sedimentácie možno pozorovať pokles výroby energie z vody (Boroujeni, S.H. 2012; Schellenberg, G.; Donnelly, R.C.; Holder, C.; Ahsan, R. 2017). Orientácia krajín na obnoviteľné zdroje energie sa však zvyšuje. A preto je nevyhnutné riešiť tento problém.</p>		

doc. Ing. Juraj Válek, PhD.	Vplyv zmien nepriamych daní na príjmy a výdavky domácností	denná forma	Katedra financií
anotácia	<p>Nepriame dane a ich zmeny ovplyvňujú zmeny v príjmovom a výdavkovom chovaní sa domácností. Sú súčasne jedným zo stabilných príjmov verejných rozpočtov. Predbežné vedecké otázky: Ako ovplyvňuje výška sadzby dane nákupné správanie domácností? Ako potláča nákup tovarov spôsobujúcich negatívne externality?</p> <p>Výskum je inšpirovaný vedeckým výskumom - modelovania vplyvu priamych a nepriamych daní na výdavky domácností (Savage, M.; Callan, T., 2015), ako aj nepriameho zdanenia a progresivity, v súvislosti so zmenou v príjmoch a blahobyte (Creedy, J., Sleeman, C., 2006), a tiež regresie nepriamych daní v súvislosti s príjmom domácností (Decoster, A., Loughrey, J., O'Donoghue, C., Verwerft, D., 2010)</p>		